

Rõõm reaalsest ja jäävast asjast

Sünge sügis ja külmad ilmad hiilivad tasapisi ligi, nii et kapist tuleb mütsid-sallid-sokid välja otsida. Tore, kui need on kellegi unikaalne ja kordumatu käsitöö, mitte trafaretne masstoodang. Ja kaugel need jõuludki enam on. Metsosopran Aule Urb on [rahvusooper Estonia](#) solist ja kooriartist, Opera Veto ooperistuudio asutaja, Metsikud Mezzod kontsertide ja Vello Jürna nimelise vokalistide konkursi korraldaja. Kuidas Aulest käsitöömeister sai, selgub järgnevast kirjatööst.

Millal ja kuidas selle valdkonna juurde jõudsid?

Selline isetegemine ja nokitsemine on mul lapsest saati sees. Juba väikese tüdrukuna olin ma tuntud käsitöeline, kui naabritüdrukute nukkudele vanadest sokisäärtest ja tutipaelast uhkeid kleite meisterdasin. Vastutasuks sain nende Barbidega mängida, sest mul endal neid ei olnud.

Praegusel kujul käsitööni jõudsin aga ühtede jõulude ajal, kui mõtlesin, mida sõpradele ja lähedastele kinkida. Ma pole kuigi suur jõulude fänn – just selle kommertsliku poole pärast. Ma ei arva, et peaks viimased päevad enne pühi mööda poode tormama ja kinke otsima. Kingitus võiks olla sümboolne, tehtud südamega ja miks mitte oma kätega. Mulle olid kuskil käsitööpoe silma jäänud helkurripatsid ja tundus, et neid on ju nii lihtne ise teha. Hiljem muidugi selgus, et ikka natuke tuli pusida, aga sain hakkama. Olin ise väga rahul ja muidugi jagasin oma edusamme sotsiaalmeedias. See lõppes sellega, et mitte ainult sõbrad ei tahtnud neid helkurripatseid, vaid ka sõprade sõbrad ja kolleegid. Mu [Estonia teatri](#) garderoob muutus käsitöölise töötoaks ja kõik kooritööst vabad hetked pühendasin meisterdamisele.

Jõulud möödusid ja pime aeg sai läbi. Helkurid polnud enam aktuaalsed, aga näpud sügelesid. Märkasin internetis ühte ägedat heegeldatud mütsi, aga hind oli veidi krõbe.

Kultuuritöötaja rahakott on ju õhuke. Sammud viisid käsitööpoodi ja ühel kenal kevadpäeval valmiski esimene triibumüts. Terve suvi möödus heegeldades. Sügisel järgnesid puuvillastele mütsidele juba soojemad mütsid, heegeldamisele lisandus ka kudumine. Siis saabus aga koroonaaeg ja [teatrid](#) pandi kinni.

Muusika

16,17

Rahvusooper Estonia
Estonia teater
Teater

Kõik pandi kinni. Õnneks jõudsin napilt enne seda veel lõngapoodi joosta ja materjali varuda. Nii ma muudkui heegeldasin ja kudusin. Mingil hetkel oli tellimuste nimekiri nii pikk, et pidin hakkama märkmikus arvet pidama.

Sellel kevadel võtsin osa saatest “Ma näen su häält”, kus ma end samuti käsitöölisena esitlesin. Hiljem selgus siiski, et oskan peale varraste liigutamise ka natuke laulda. Kindlasti sain tänu sellele saatele lauljana veidike kuulsamaks, aga rohkem isegi käsitöölisena. Mul on Instagramis lehekülg Aule.meisterdab ja kuna ma seda saates mainisin, siis 42 jälgijast sai paari päevaga 500.

Millest leiad inspiratsiooni?

Minu kõige suurem ja varasem inspiratsiooniallikas on kindlasti mu Rakvere vanaema. Ta oli käsitöeline suure algustähega. Tema kõrval olen mina totaalne soss-sepp. Kindad ja sokid, heegeldatud pitskindad või kahemeetrise läbimõõduga kootud laudlina valmisid tal nagu muuseas. Mitte et mulle ei oleks keskkoolis käsitöö meeldinud, aga olen parasjagu püsimatut ja enamik mu koolitöid lõpetasid oma tee ikka vanaema käes, sest tähtaeg kukkus. Õpetaja alati imestas, et kuidas mul see pilutamine poole pealt nii hästi tulema hakkas või miks üks kinnas kuidagi tugevamalt on kootud. Lõin pilgu maha ja keerutasin ennast kuidagi olukorrast välja.

Küll nüüd oleks hea vanaema juurde minna ja üks tõeline meistrikursus võtta, aga teda pole kahjuks enam meie seas. Samas olen ennast aeg-ajalt justkui moodsa aja linnavanaemana tundnud. Tore juhus oli, kui üks minust veidi noorem muusikust sõber pärast etendust pubis kohtudes minu poole pöördus ja küsis, kas ma päästaksin tema väga armsad sõrmikud, mille ühes põidlas haigutas suur auk. Põial sai parandatud, sõber oli rõõmus ja “vanaema” ka.

Inspiratsiooni on pakkunud mulle ka teised sõbrad, kes nüüdseks mu käsitööhuvist teadlikud on ja oma eriprojekte välja pakuvad. Nii on valminud ühele sõbrannale heegeldatud joogasussid, teise sõbranna peigmehele palmikutega säärised ja kolmandale trikoopaelast heegeldatud 200 x 160 cm kate tema uue sauna diivanile. Kuna enne tegemist oli vaja testida, palju

sellise suuremahulise asja jaoks materjali vaja läheb, siis oli vaja teha proovilapp. Kogemata sai aga proovilapist uus toode – sauna pepualus.

Kõige naljakam eriprojekt oli aga osalemine Tallinna taliujumiskeskuse mütsikonkursil, mille ma ka võitsin. Konkursi tingimused olid, et müts oleks funktsionaalne – taskud pangakaardi ja autovõtmete jaoks ning ideaalis ka tasku telefoni tarvis, mille saaks ujumise ajaks ka filmima panna. Lähteülesanne oli sedavõrd intrigeeriv, et osalesin konkursil suisa nelja erineva mudeliga. Minu triibumütse kannab ka kolm erinevat purjetamismeeskonda.

Parimateks klientideks on kindlasti minu kolleegid [Estonia teatrist](#) ja teised muusikutest sõbrad-tuttavad. Mul on olnud au teha müts Mati Turile ja peapael Monika-Evelin Liivile. Olen teinud ka mõned ekspordiartiklid – paar triibumütsti on rännanud Itaaliasse ja Rootsi, pepualuseid on nii Soome kui ka Saksamaa saunades.

Koroonaaeg on õnneks möödas ja [teatris](#) uus hooaeg hoogsalt alanud. Traditsiooniks on saanud oma käsitööga kauplemine [Estonia teatriladal](#). Nüüd, kui ilmad jahedamad, tuleb ka mütsi ja peapaela tellimusi vaikselt juurde.

Lisaks heegeldamisele ja kudumisele otsustasin aasta tagasi oma käsitöölalased oskusi veelgi täiendada ja õmblemises kätt proovida. Mu hea sõbranna, Tuuri Dede õde rõivadisainer Anna Viik teeb oma studios toredatele inimestele õmbluskursusi ja nüüd veedan oma teisipäeva lõunad õmmeldes. Hetkel on pooleli üks mantel, aga tulevikus on plaanis kindlasti ka mõni uhke kontserdikleit õmmelda.

Kas see annab midagi ka sulle kui muusikule?

Koroonaja ajal oli see kindlasti hea võimalus oma ootamatult sülle kukkunud vaba aega ära kasutada. Kudumine või heegeldamine on hea võimalus anda ajule laulmisest erinevaid ülesandeid, käelist osavust arendada ja oma igapäeva mõtetest välja lülituda. Laulmine on selline tegevus, millest ei jää järgi reaalselt käega katsutavat tulemit. Kunst sünnib hetkes. Käsitöö puhul on aga rõõm reaalsest ja jäävast asjast. Lisaks sõprade ja tuttavate

siiras rõõm silmis, kui sa oma kätetöö kohale toimetad.

Ühtlasi mahuvad vardad või heegelnõel ja paar lõngakera alati kotti. Tihti on mul poolikud tööd ka töö kaigas. Kooriartistidel on paljudes ooperites pikad pausid. Et mitte lihtsalt jutuajamisega aega surnuks lüüa, on väga hea samal ajal ka vardaid liigutada.

Kes/mis on sinu suurimad eeskujud selles valdkonnas?

Ma pean ennast siiski täielikuks amatööriks ja minu suurimad eeskujud on kõik päriselt käsitööga leiba teenivad inimesed. Ma imetlen ja inspireerun. Ikka ja jälle panen enda oskusi proovile ja kompani piire. Lähitulevikus tahaks kindlasti minna keraamika ja makramee kursustele. Ka kangastelgedel kudumine võiks olla tulevikus plaanis. Seniks aga laulmiseni!

Aule Urb [Estonia teatri](#) laadal oma käsitööd müümas.

Aule Urb, laulja